

NORGES HØYESTERETT

Den 2. mai 2025 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Arntzen, Høgetveit Berg og Sæther i

HR-2025-792-U, (sak nr. 25-053829STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Espen Wangberg)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens dom i sak om blant annet grovt narkotikalovbrudd.
- (2) A ble 8. februar 2024 tiltalt for narkotikalovbrudd (tiltalen post I og V), tyveri/heleri (post II til IV), oppbevaring av dopingmiddel (post VI), brudd på vegtrafikkloven (post VII til X) og brudd på våpenloven (post XI og XII). Den 26. februar 2024 ble det tatt ut tilleggstiltale om oppbevaring av 98,97 gram amfetamin, og 10. juni 2024 tilleggstiltale for ytterligere ett tyveri (post I), våpenlovbrudd (post II), samt overtredelser av vegtrafikkloven (post III og VI). Tiltalebeslutningene er gjengitt i lagmannsrettens dom side 2–7.
- (3) Vestre Innlandet tingrett avsa 27. august 2024 dom der tiltalte ble frifunnet for post IV i tiltalen 8. februar 2024 og for tilleggstiltalen 26. februar 2024 om oppbevaring av amfetamin. Han ble dømt i henhold til de øvrige tiltalepostene, det vil si for ett grovt narkotikalovbrudd ved oppbevaring av 327 gram amfetamin og 263 gram cannabis, tre tilfeller av medvirkning til grovt tyveri, tre tilfeller av medvirkning til simpelt tyveri, ett tilfelle av narkotikalovbrudd, ett dopinglovbrudd, 19 overtredelser av vegtrafikkloven (herunder bl.a. ruspåvirket kjøring og kjøring uten førerkort) og to brudd på våpenloven.
- (4) Straffen ble fastsatt til fengsel i 2 år og 5 måneder, og tok opp i seg den gjenstående delen av en tidligere idømt samfunnsstraff. Tiltalte ble også dømt til å tåle inndragning av blant annet en personbil, og til å betale drøyt 140 000 kroner i erstatning til fornærmede.
- (5) Påtalemyndigheten anket frifinnelsen for tilleggstiltalen 26. februar 2024. Tiltalen ble rettet til oppbevaring av 106,9 gram amfetamin. Tiltalte anket straffutmålingen og inndragningen av bilen. Eidsivating lagmannsrett henviste 16. oktober 2024 påtalemyndighetens anke, mens tiltaltes anke ble nektet fremmet.

- (6) Eidsivating lagmannsrett avsa 7. februar 2025 dom der A ble dømt for oppbevaring av amfetaminet. Straffen for dette forholdet, og de forholdene som var avgjort ved tingrettens dom, ble satt til fengsel i 2 år og 10 måneder.
- (7) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder straffutmålingen. Det er anført at straffen er for streng, og at reglene om utmåling i straffeloven § 79 ikke er korrekt anvendt. Det er også anført at lang behandlingstid burde vært tillagt større vekt.
- (8) *Påtalemyndigheten* mener lagmannsrettens vurderinger er i samsvar med straffutmålingsreglene.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken gjelder et forhold tiltalte ble frifunnet for i tingretten, men domfelt for i lagmannsretten. Han har dermed ankerett til Høyesterett for dette forholdet, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Anken kan bare nektes fremmet dersom ankeutvalget enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre frem. En eventuell ankenektelse må begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.
- (10) Det er utmålt samlet straff som omfatter forholdet i tilleggstiltalen 26. februar 2024. Ankeretten gjelder derfor også den samlede reaksjonsfastsettelsen, jf. HR-2021-2207-U avsnitt 18. Ved vurderingen av om anken kan nektes fremmet, får straffeprosessloven § 344 anvendelse. Det innebærer at anken over straffutmålingen bare kan nektes fremmet dersom det er klart at det ikke er noe åpenbart misforhold mellom den utmålte straffen og de straffbare handlingene, jf. HR-2016-1803-A avsnitt 17-18.
- (11) Ved straffutmåling for flere lovbrudd følger det av straffeloven § 79 første ledd bokstav a at det tas utgangspunkt i det mest alvorlige lovbruddet. Dersom dette er narkotikalovbrudd, og det domfelles for befatning med flere typer narkotika, skal det foretas en vurdering i to trinn, jf. HR-2017-1675-A avsnitt 12 og 13. Første trinn er å finne frem til straffenivået for hvert enkelt av de stoffene domfellelsen gjelder. Andre trinn er en helhetsvurdering for å finne frem til straffenivået samlet sett.
- (12) Lagmannsretten tok ved straffutmålingen utgangspunkt i det mest alvorlige lovbruddet, det vil si oppbevaringen av 327 gram amfetamin og 263 gram cannabis. Under henvisning til blant annet HR-2013-949-A bygde lagmannsretten på at oppbevaringen av 327 gram amfetamin i utgangspunktet straffes med fengsel i omkring 1 år og 8 måneder. For oppbevaring av 100 gram amfetamin tok lagmannsretten et utgangspunkt om fengsel i omkring 1 år. Styrkegraden ga ikke grunnlag for å justere opp eller ned. Cannabis-oppbevaringen ville etter lagmannsrettens syn i utgangspunktet straffes med fengsel i 60 til 75 dager. Etter en helhetsvurdering kom lagmannsretten til at fengsel i minst 2 år og 6 måneder er et passende utgangspunkt samlet sett.
- (13) Fremgangsmåten er i samsvar med to-trinnsvurderingen. Lagmannsrettens utgangspunkt på fengsel i minst 2 år og 6 måneder tar i begrenset grad hensyn til utflatingeffekten ved høyere kvantum, jf. HR-2017-1675-A avsnitt 20 og kan synes noe høyt, men dette leder klart nok ikke i seg selv til at det er et åpenbart misforhold mellom den fastsatte straffen og de straffbare handlingene.
- (14) Det er i samsvar med straffskjerpingsprinsippet når lagmannsretten deretter fastsatte tillegg i straffen for de øvrige forholdene, jf. blant annet HR-2017-1675-A. Lagmannsretten sluttet seg til tingretten og la blant annet vekt på at A også tidligere er domfelt en rekke ganger for

ruspåvirket kjøring og kjøring uten førerett. Tilleggene i straffen er basert på forarbeidsuttalelser og rettspraksis. Ut fra dette økte lagmannsretten utgangspunktet for straffen til fengsel i 3 år og 3 måneder, det vil si 9 måneder mer enn utgangspunktet for grovt narkotikalovbrudd alene. Dette er i hvert fall ikke for strengt.

- (15) A har også anført at den lange saksbehandlingstiden burde ha blitt tillagt mer vekt, jf. straffeloven § 78 bokstav e andre alternativ. Overtredelsene i saken fant sted i perioden desember 2022 til sommeren 2023, men kom først til pådømmelse i første instans i august 2024. Det er ikke angitt hvilket fradrag saksbehandlingstiden ga i lagmannsretten, men etter en samlet vurdering av tiltaltes erkjennelser, saksbehandlingstiden og delvis gjennomført samfunnsstraff, satte lagmannsretten straffen til fengsel i 2 år og 10 måneder – altså et samlet fradrag på 5 måneder.
- (16) Høyesterett har i HR-2016-225-S gitt uttrykk for at selv om det ikke er tale om krenkelse av EMK, bør lang saksbehandlingstid medføre et fradrag i fengselsstraffen. Det avgjørende er etter straffeloven § 78 bokstav e om saksbehandlingen etter en konkret vurdering har tatt lengre tid enn det som er rimelig ut fra lovbruddets art, og om gjerningspersonen kan klandres for dette.
- (17) Fremdriften i saken frem til pådømmelse i tingretten fremstår som noe svak, men det er ikke uten betydning at det dreier det seg om et stort antall ulike straffbare handlinger som har blitt etterforsket og påtalebehandlet slik at de kan pådømmes samtidig. Ankeutvalget kan ikke se at tidsforløpet gir grunnlag for å sette det samlede fradraget i fengselsstraffen høyere enn 5 måneder. Ankeutvalget kan videre, i likhet med lagmannsretten, ikke se at det er grunnlag for å gjøre noen del av straffen betinget.
- (18) Høyesteretts ankeutvalg finner det på denne bakgrunn enstemmig klart at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Ettersom ankeutvalget enstemmig også finner at anken ikke gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, gis det ikke samtykke til ankebehandling, jf. § 323 første ledd andre punktum.

S L U T N I N G

Anken tillates ikke fremmet.

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

Knut Erik Sæther
(sign.)